

לא ילפינן זורק ממושיט ■ להלכה, הזורק מרשות הרבים לרשות הרבים ורשות היחיד באמצע, או מרשות היחיד לרשות היחיד ורשות הרבים באמצע, פטור (משנ"ב שמו, ח).

ודילמא הנחה הוא דלא בעינא הא עקירה בעינא, וכמשמעות לשון רבי עקיבא, שהזורק מרשות היחיד לרשות היחיד דרך רשות הרבים, חייב רק אחת, על ההוצאה הראשונה שמרשות היחיד לרשות הרבים, אף שלא הונח ברשות הרבים על מקום ד', אבל אינו חייב שנים על מה שהמשיך והכניס מרשות הרבים לרשות היחיד, שהעקירה לא היתה ממקום ד' (רש"י, ועוד, שמצינו מקור לחלק בין הנחה לעקירה לענין זה, שבמלאכת המשכן עקרו מתיבות שהיה בהם ד' על ד' ונתנו לידי עושי המלאכה, וכיידם אין שיעור ד' על ד'. וכן מצינו דרשה מפסוק לענין עקירה, שצריך שתהא ממקום ד' על ד' (תוס' ד"ה ודילמא), וכן בסברא, שהעקירה תחילת המעשה, וצריך שתהא בה חשיבות יותר מהחשיבות של הנחה שהיא סוף המעשה (רשב"א).

והחילוק בין הנחה לעקירה המוזכר בגמ' כאן, לדעת הסוברים שגדר קלוטה כמי שהונחה, שדבר הנמצא באויר נחשב כמנוח במקומו למעלה באויר, אף שהאויר למעלה אין בו ד' על ד' (ראה לעיל ע"א ד"ה קלוטה, בדעת תוס'), שלענין הנחה אין צריך מקום ד' על ד', ולכן גם הנחה באויר נחשבת הנחה, אבל עקירה צריך ממקום של ד' על ד' (אבני נזר א"ח רמ), ואף לדעת הסוברים שגדר קלוטה כמי שהונחה, כאילו מונחת בארץ במקום שיש בו ד' על ד' (ראה לעיל ע"א ד"ה קלוטה, בדעת רש"י), מכל מקום אין זו הנחה ממש, אלא כעין הנחת ארעי, ששייך לחלק בה בין הנחה לעקירה (קהלות יעקב ו, ו).

זרק ונח על גבי יזו קל שהוא רבי מתייב, שלדעתו אין צריך הנחה על מקום ד', והוא הדין שאין צריך עקירה ממקום ד', שבפשטות אין הבדל בין עקירה להנחה, ודוקא לדעת רבי עקיבא, שחילקה הגמ' בין עקירה להנחה, ע"פ משמעות דבריו (רעק"א, ע"פ רש"י ד"ה ודילמא). ויש מפרשים, שלדעת רבי שצריכים הנחה על גבי משהו, מוכח שיש חשיבות למקום ששיעורו 'כל שהוא', ושוב אין טעם לחלק בין הנחה לעקירה לומר שבעקירה צריך חשיבות של מקום ד' על ד', שהרי אפילו כל שהוא חשוב, ודוקא לדעת רבי עקיבא, הסובר שאין צריך הנחה כלל, יש לחלק שהיינו דוקא בהנחה, אבל בעקירה, צריך לעקור ממקום חשוב בשיעור ד' טפחים (תוס' ד"ה זרק, ורעק"א בביאור דעתו).

באילן העומר ברשות היחיד ונפו נוטה לרשות הרבים, שכיון שהנוף לא נמצא באותה רשות של העיקר, נחלקו התנאים האם שדי נופו בתר עיקרו, אבל כשהנוף והאילן נמצאים ברשות אחת, לדעת הכל שדינן נופו בתר עיקרו (תוס' רא"ש להלן ח, א בשם רש"י), ויש מפרשים, שמחלוקת התנאים היא גם כאשר הנוף נמצא באותה הרשות שבה נמצא העיקר (ונקטה הגמ' דוגמה של אילן ונוף בשתי רשויות חלוקות, אגב סוגית הגמ' במקום אחר) (תוס' ד"ה באילן).

שדי נופו בתר עיקרו, ששיעור ד' על ד' שיש בעיקר האילן נותן חשיבות לנוף אף שאין בו ד' על ד', שהכל הולך אחר העיקר, אבל לא שדינן נופו בתר עיקרו לענין מקום הנוף, אלא נחשב שהנוף מונח ברשות הרבים, וחייב משום שהעביר ארבע אמות ברשות הרבים (רש"י), ויש מפרשים, שדי נופו בתר עיקרו, גם לענין שנחשב שהנוף כאילו נמצא ברשות היחיד, שבה נמצא עיקר האילן, וחייב משום שהוציא מרשות הרבים לרשות היחיד (תוס' ד"ה באילן; רשב"א; תוס' רא"ש). ■ להלכה, אין הנוף הולך אחר העיקר (וכדעת חכמים) (רמב"ם שבת י, יז).

אבל למעלה מעשרה דברי הכל פטור, שלמעלה מעשרה ברשות הרבים הוא מקום פטור, והחפץ שנמצא שם אינו נחשב כקלוט ברשות הרבים (רש"י), שגדר קלוטה כמי שהונחה, כאילו מונח למטה בארץ (ראה לעיל ע"א ד"ה קלוטה, בדעת רש"י), ואין אומרים כן כשהחפץ ברשות אחרת מהקרקע, שהקרקע רשות הרבים והחפץ במקום פטור (קהלות יעקב ו, בדעת רש"י והרמב"ן), ויש מפרשים שגדר קלוטה כמי שהונחה באויר למעלה (ראה לעיל ע"א ד"ה קלוטה, בדעת תוס') וכשנקלט למעלה מעשרה, כמנוח שם למעלה מעשרה, שהוא מקום פטור (ראה תוס' ד"ה דאמרינן, ואבני נזר א"ח רמ, בדעתו).

ילפינן זורק ממושיט, שהמושיט מרשות היחיד לרשות היחיד דרך רשות הרבים חייב, כדרך שמצינו במלאכת המשכן, שהעבירו קרשים מעלה לעגלה (רש"י ע"פ משנה להלן צו, א), והושהה היא תולדה של מלאכת ההוצאה (תוס' לעיל ב, א ד"ה פשט; רמב"ם שבת יב, י), וזורק דומה למושיט ששניהם מוציאים חפץ בלא לזוז ממקומם, וסבר רבי עקיבא שאפשר ללמוד זורק ממושיט [גם בלא סברת קלוטה כמי שהונחה] (תוס' רא"ש).

וחיובו של המושיט, דוקא בשתי רשויות היחיד העומדות זה לצד זה לאורך רשות הרבים ואויר רשות הרבים מפסיק ביניהם, וכדרך שמצינו במלאכת המשכן, אבל כשהו משני צדי עברי רשות הרבים מכאן ומכאן, פטור (משנה שם; רמב"ם שבת יג, יט), וכן בזורק שמדמים כאן בגמ' למושיט, הוא באופן זה (תוס' ד"ה אבל למעלה). תנאי נוסף מצינו בחיוב מושיט, שחיובו דוקא כשנעשה בין שני אנשים, שמושיט האחד לחבירו הפושט את ידו לקבל, ומתחייב המושיט שעשה את העקירה וההנחה (תוס' לעיל ג, א ד"ה בעשותה, בשם הירושלמי), וכן זורק שמדמים בגמ' כאן למושיט, היינו שזורק מידו ליד חבירו (חז"א א"ח סב, יט, ה). ויש סוברים שמושיט חייב אף כשנעשה על ידי אדם אחד, שמושיט חפץ מרשות לרשות, וכפשטות הגמ' כאן שסתם זריקה נעשית באדם אחד, והגמ' מדמה זורק למושיט (חז"א שם, בדעת הבבלי והרמב"ם שהשמיטו תנאי זה).

וגדר מושיט, דוקא כשמעביר את כל החפץ מרשות לרשות, אבל דבר ארוך, שמניח את ראשו אחד ברשות היחיד אחת ואת ראשו השני ברשות אחרת, אינו חייב (ריטב"א צו, א, בדעת רש"י), ויש מפרשים, אדרבה, שגדר הושהה הוא בחפץ ארוך שמניח את ראשו האחד ברשות היחיד זה וראשו השני ברשות היחיד שכנגדו, אבל אם העבירו כולו מרשות לרשות, זו הוצאה רגילה (ריטב"א שם, בשם רב האי גאון). אמנם לענין זורק, החפץ מתנתק מידו לגמרי, ומכל מקום דנה הגמ' לדמות זורק למושיט (ראה תוצאות חיים ג, ז ומשנת השבת עמ' עד).

וגובה ההושהה שחייבים עליה, כשמושיט למעלה מעשרה טפחים (כמבאר להלן במ"א), וכדרך שמצינו במלאכת המשכן, שהעבירו קרשים מעגלות גבוהות עשרה טפחים (רש"י), וכל שכן שחייב בהושהה בתוך עשרה טפחים (רש"י; רמב"ם שבת יג, יח). אכן יש שנסתפקו אם חייב למטה מעשרה טפחים (תוס' לעיל ע"א ד"ה אבל למעלה).

■ להלכה, המושיט מרשות היחיד לרשות היחיד דרך רשות הרבים, כששתי הרשויות עומדות בצד אחד לאורך רשות הרבים ויש אויר רשות הרבים ביניהם, אפילו למעלה מעשרה טפחים, חייב, ואם שתי הרשויות משני עברי רשות הרבים, פטור, אפילו למטה מעשרה טפחים (משנ"ב שמו, ח). והחייב מהתורה, כשמושיט מידו ליד חבירו, ומדרבנן אסור אף כשהכל נעשה ע"י אדם אחד (ביאה"ל שנו, א ד"ה א"כ).